

KARŞILIKSIZ ÇEKLER HAKKINDA YAYIMLANAN VERİLERE İLİŞKİN BASIN DUYURUSU

2011 yılında yapılan düzenleme ile Bankamız bünyesinde bulunan Risk Merkezi işlemleri Türkiye Bankalar Birliği'ne devredilmektedir. TBB nezdinde kurulan yeni sistemde, kişi ve kuruluşların sadece ödememe bilgileri değil zamanında yapılan ödeme bilgileri de toplanarak ödeme alışkanlıkları hakkında daha sağlıklı değerlendirme yapılmasına imkân veren bir veri seti oluşturulmaktadır. Bu veri setinin tamamlanması sonrasında karşılıksız çıkıp çıkmadığına bakılmaksızın bankalara ibraz edilen tüm çek bilgileri de mevcut olacağından, karşılıksız çıkan çeklerin gelişimi hakkında daha doğru değerlendirmeler yapılması mümkün hale gelecektir.

Bu itibarla, söz konusu veri tabanı tamamlanana kadar, çeklerin bankalar arasında hesaben tesviyesini sağlamak üzere 5941 sayılı Çek Kanunu ile Bankamız Kanunu'nun ilgili maddeleri çerçevesinde faaliyet gösteren Bankalararası Takas Odaları Merkezinde (BTOM) işlem gören çeklerin ve bu çeklerden karşılıksız kalanların adet ve tutarlarına ilişkin oranların bir gösterge olarak kullanılabilceği düşünülmektedir.

Bu çerçevede, BTOM internet sitesinde (www.btom.org.tr) yayımlanan "Bankalararası Takas Odalarına İbraz Edilip Karşılıksız Çıkan Çek Adet ve Tutarlarının Toplam İbraz Edilen Çek Adet ve Tutarlarına Olan Oranı" tablosuna esas teşkil eden verilere, Bankamız internet sitesi "Veriler/Bankacılık Verileri" bölümünde yer alan "Çeklere İlişkin Bilgiler" <http://www.tcmb.gov.tr/yeni/bgm/bankacilik.html> kısmından ulaşılabilecektir.

Diğer taraftan, son dönemde kamuoyunda Bankamız internet sitesinde yayımlanan karşılıksız çek bilgilerine dayanılarak yanıltıcı yorumların yer aldığı görülmektedir. Risk merkezi bilgi değişimi kapsamında, bankalara ibrazında karşılıksız işlemi yapılan çeklerle ilgili verilerin değerlendirilmesinde bazı hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir. Bankalarca Bankamıza haftalık olarak bildirilen karşılıksız çekler aylık veriler olarak internet sitesinde yayımlanmaktadır. Ancak, hafta sayısının aylara göre farklı olması nedeniyle verilerin aylık olarak karşılaştırılması yanıltıcı olabilmektedir. Bu nedenle verilerin karşılaştırılabilir olması

açısından tabloda yer verilen "Haftalık Ortalama" verilerinin takibi daha doğru bir değerlendirme imkanı sunmaktadır.

Mahkemeler tarafından yapılan bildirimlere göre Bankamızca duyurulan yasaklama kararları ise, 5941 sayılı Çek Kanununun 5 inci maddesi uyarınca karşılıksız çek keşide eden kişiler hakkında mahkemeler ve savcılıklar tarafından verilen çek hesabı açma ve çek düzenleme yasaklarının T.C. Adalet Bakanlığı Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla Bankamıza yapılan bildirimler olup, aylık olarak Bankamız internet sitesinde yayımlanmaktadır. Mart ayından itibaren görülen artışta 5941 sayılı Çek Kanununda değişiklik yapan 6273 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile birlikte, karşılıksız çek keşidecilerine verilen yasaklama kararlarına ilişkin sürecin hızlanmış olması ve buna bağlı olarak yargı aşamasında birikmiş kararların UYAP üzerinden gönderilmesi etkili olmaktadır. Bu itibarla, çek keşide etme ve çek hesabı açma yasağı karar adetlerindeki yüksek montanın devam etmesi beklenmektedir.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.